

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

Het oermoeras

*Als maatregel voor het
toekomstbestendig
ecologisch systeem*

juni 2009

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

www.markermeerijmeer.nl
secretariaat: 0320-265 497

Het oermeeras

De Stuurgroep Toekomst Markermeer-IJmeer onderscheidt vier ecologische maatregelen om het gebied ecologisch toekomstbestendig te maken: de bestrijding van het slibprobleem, de realisering van een seizoensgebonden peilbeheer, de aanleg van een grootschalig oermeeras en van land-waterovergangen.

Met de term 'oermeeras' wordt niet bedoeld dat het een heel oud moeras is, met nog ongerepte natuur. Dat kan natuurlijk niet bij iets wat je nieuw maakt. De term is gekozen om een beeld te schetsen van het soort moeras, met name de dynamiek die er in plaats kan vinden. Dergelijke moerassen zijn in Polen, Estland en Rusland nog aanwezig. Het idee is dat één grootschalig oermeeras meer ecologische kwaliteit oplevert dan de optelsom van vele kleine geïsoleerde moerasstroken langs de dijken.

Door de combinatie van door water gestuurde dynamische processen met het seizoensgebonden peilbeheer zal het moeras veel verschillende diersoorten aantrekken.

Locatie

De Houtribdijk nabij Lelystad is de meest gunstige locatie voor een grootschalig oermeeras omdat het peilverschil door windstuwning hier het grootst is, waardoor de dynamische processen maximaal optreden. De meerbodem bestaat op deze plaats uit klei. Door de aanleg van het oermeeras kan deze kleibodem geen bron meer zijn voor het vermaledijde slib. Daarnaast is het een plek met diep water, waardoor het moeras geen afbreuk doet aan de natuur-

waarden van het schaarse ondiepe water. Bovendien vormt het op die plek een natuurlijke overgang van het Markermeer naar het IJsselmeer en zijn beide gebieden bereikbaar als foerageergebied voor vogels. Het moeras draagt bij aan de veiligheid van de dijk. De plek is strategisch gelegen vanwege de ecologische relaties met de Oostvaardersplassen, Noord-Holland en Friesland. Tot slot kent dit gebied een gering recreatief gebruik, waardoor er geen conflict is met de watersporter. Sterker nog, het moeras kan recreatief een meerwaarde opleveren als het gedeeltelijk toegankelijk wordt, ook vanaf het water.

De precieze locatie en de vorm van het oermeeras liggen overigens nog niet vast. Vanuit ecologisch oogpunt lijkt de plek langs de Houtribdijk het meest geschikt. Uit de variantenstudie zal blijken of die op draagvlak kan rekenen of dat een andere locatie moet worden gezocht. Dit heeft dan wel gevolgen voor de werking van het moeras in het ecologische systeem en kan daarmee leiden tot uitbreiding van maatregelen elders. Het betreft echter nog steeds visievorming. Hiermee wordt, passend bij het advies van de commissie Elverding, met de regio een voorkeur bepaald. Dit is input voor de formele besluitvorming, waarbij, voordat realisatie mogelijk is, door het bevoegde gezag verankering plaatsvindt in ruimtelijke besluiten als structuurvisie en bestemmingsplan. Deze besluitvorming is onderdeel van een eventuele volgende fase, na positieve besluitvorming door het kabinet in de RAAM-brief (Rijksbesluiten Amsterdam - Almere - Markermeer), en zal tevens worden gebaseerd op een formele milieu-effectanalyse.